

Aziatische Hoornaar

Een ernstige nieuwe bedreiging voor de Europese honingbij.

1

Even kaderen ...

- Afkomstig uit zuidelijk en central Azië.
- Geïmmigreerd naar Europa via haven transport (Bordeaux – Frankrijk)
- Sinds 2016 waargenomen in België (Franse grensstreek).
- Sinds 2022 is er een zware aanwezigheid in onze provincie en België.

2

De levenscyclus

3

Het probleem: bijen, insecten, biodiversiteit

- Agressieve vleeseter, die zeer grote nesten produceert (veel individuen).
- Jaagt specifiek op honingbijen en andere insecten. Eet enkel het borststuk.
- Jaagt en belaagt, en vaak met meerdere hoornaars, VB: een kast die gevisieerd wordt. In – en uitvliegende bijen worden afgevangen. Kast verzwakt, vliegt niet meer uit (stress), waarna de hoornaars in de kast dringen en de kast vernietigen.
- Europese hoornaars jagen minder specifiek en minder agressief op honingbijen. Ze jagen ook individueel.
- Bijenkasten die belaagd worden zijn op een paar dagen tot enkele weken, afhankelijk van de sterkte van het volk, vernietigd.

4

Wat is het probleem?

- Sedert 2016 aanwezig in België, West-Vlaanderen kent de grootste aanwezigheid, daar de hoornaar vanuit Frankrijk komt.
- Naast de honingbij vindt de Aziatische Hoornaar ook voedsel bij andere insecten.
- 40% tot 60 % (platte land/stad) van zijn voedsel zijn bijen
- 40% tot 60% (stad/platte land) van zijn voedsel zijn andere insecten: solitaire bijen, wespen, vliegen,...
- de Aziatische Hoornaar is een grote belager voor onze biodiversiteit in de wereld van onze insecten, onze bevruchters van diverse gewassen, bomen, struiken,...

5

Wat kunnen we eraan doen?

- Bestrijding van exoten is een overheidsaangelegenheid (bij wet). Agentschap Natuur en Bossen voorziet in bestrijding. Voor 2023 komt een nieuwe regeling betreft de coördinatie.
- Om Aziatische Hoornaars te bestrijden zijn er drie fasen:
 - Spotting van AH moeren/werksters. (door vespawatchers)
 - Traceren van het nest (of nesten). (door vespawatchers)
 - Vernietigen van het nest. (door verdelgers)
- De eerste 2 fasen zijn zeer arbeidsintensief en worden nauwelijks of niet ondersteund. Momenteel wordt fase drie enkel voor de domeinen van Natuur en bos een budget voorzien. Wat met andere regio's?

6

Spotten van AH werksters

- In gebieden en op tijdstippen waar veel insecten aanwezig zijn.
- Primaire nesten soms kort bij huizen (cornisches, voegen, tuinhuisje, vogelnestjes – soms ook in de grond).
- Kleur van de AH is duidelijk anders dan deze van de Europese.

Bijenkasten zijn bijzonder aantrekkelijk om voor de hand liggende redenen. Om AH bezoek te kunnen vaststellen, wordt gebruik gemaakt van een SELECTIEF lokkooitje.

Het lokken in zulk een kooitje gebeurt aan de hand van LOKSTOF.

7

Doelstelling

- Communicatie naar alle natuurliefhebbers om spotten efficiënter te maken.
- Samenwerking met lokale besturen. In het opsporen van moeren/nesten. Ophangen van selectieve vallen op openbaar terrein.
- Imkers en geïnteresseerden voorzien van selectieve vallen. Imkers maken die zelf, maar de onderdelen moeten aangekocht worden.
- Smartphone app in ontwikkeling om communicatie tussen tracerende imkers te vergemakkelijken.
- Aankoop lokstof, vangkooitjes, lokpotten,... (>1 vangkooi per bijenstand; meerdere lokpotten.)

8

Enkele getallen (Vespa Watch)

Resultaat 2021 per provincie

- West-Vl: 86
- Oost-Vl: 84
- VI B: 67
- Lim: 4
- Ant: 18

Resultaat 2022 per provincie

- West-Vl: 364
- Oost-Vl: 399
- VI B: 328
- Lim: 40
- Ant: 100
- + 132 moeren gevangen in voorjaar

9

Verwachtingen

- Voor dit jaar mogen we minimum het dubbel of meer verwachten van de te verdelgen nesten m.a.w. van 800 nesten tot? Duizenden nesten?
- Actie wordt geen overbodige luxe!

10

Kostenplaatje

- Opleiding vespawatchers/verdelgers
- - Apparatuur voor detectie: zenders tot 80 euro per stuk, kan oplopen tot 300 à 400 euro afhankelijk leverancier; éénmalig te gebruiken
- Opsporingsapparatuur van 2000,... euro (afhankelijk leverancier)
- Verdelgings apparatuur en produkten: > 5000 euro
- Aangepaste beschermende kledij: 500 euro
- Transportkosten vespawatchers/verdelgers
- Verlies aan bijenvolken per imker niet in rekening gebracht en kan van 300 à 500 euro per volk betekenen.

11

Stand van zaken

- Heden wil de provincie concreet een actie ondernemen ter bescherming van de natuur, de bijen en insecten. Door een plan uit te werken en te ondersteunen om die exoot onder controle te krijgen.
- Daarbij wordt rechtstreeks en onrechtstreeks de bevruchting gewassen, de biodiversiteit in zijn geheel (fauna en flora), de natuur en de imkerij,... gunstig beïnvloed.
- De medewerking van diverse actoren (steden, gemeenten, diverse organisaties,...) is van kapitaal belang willen we slagen in de te bereiken doelstelling.

12

Stand van zaken

- Jullie inzet, ondersteuning en hulp kan een doeltreffend antwoord bieden en is noodzakelijk om de Aziatische Hoornaar te bestrijden.
- Als iedereen zijn steentje toe bijdraagt is dit ook voor de maatschappij een haalbare kaart.
- Het uitgewerkt model kan een voorbeeld betekenen voor andere overheden, want de hoornaar vertoeft niet enkel in West-Vlaanderen.

13

Wij danken u voor uw aandacht.

Contactpersoon: Geert Meersdom of geertmeersdom@gmail.com tel: 0472/702 163
Voorzitter KonVIB Carmersstraat 87 8000 Brugge

14